

REPORTAGE

De gemiddelde biggensterfte in Nederland is 13,8%. Dat moet omlaag. Maatschap Nijhuis realiseert een sterfte van 7,4%.

Zorg en genetica basis voor lage sterfte

DE zeugen in de kraamstal van maatschap Nijhuis in Mander blijven rustig liggen als we de deur open doen en naar binnen gaan. Twee zeugen zijn bezig met werpen en drie zeugen hebben de klus net geklaard, getuige de nageboorte die achter de zeug op de roosters ligt. In de sober en degelijk uitgevoerde stal is het schoon. De rust is kenmerkend voor de dieren en voor de varkenshouders zelf. De maten halen goede resultaten met hun dieren waarbij de lage biggensterfte van 7,4% het meest in het oog springt.

Op de vraag wat zijn geheim is om zo weinig biggensterfte te hebben, antwoordt René Nijhuis: "We doen eigenlijk niets bijzonders". Die bescheidenheid

tekt de varkenshouder, die 32 biggen per zeug per jaar aflevert. Volgens hem vormen de zeug en de eindbeer de basis voor de goede resultaten. "De genetische aanleg moet goed zijn, anders lukt het gewoon niet. En alles moet natuurlijk wel kloppen", vult hij aan.

Nijhuis gebruikt een Topigs-50 zeug die hij insemineert met een PIC-408 Piëtrain eindbeer. De varkenshouder roemt de gebruikseigenschappen van zijn zeugen: "Het zijn hele makkelijke en rustige dieren om mee te werken met goed beenwerk en goede moedereigenschappen." Jaarlijks vervangt de varkenshouder ongeveer 30% van zijn zeugen, terwijl het landelijk gemiddelde op bijna 45% ligt. "En de vruchtbaarheid is goed",

vult de varkenshouder aan.

De cijfers geven Nijhuis gelijk: In de afgelopen 12 maanden lag het afbigpercentage van de eerste inseminatie op 95,6%. Dat is bijna 10% hoger dan het landelijk gemiddelde van 2015. Wat in de stal opvalt is dat wanneer we ons tussen de dragende zeugen begeven, de dieren amper op ons reageren. Pas wanneer de fotograaf een close-up van een zeug maakt met de flitser aan schrikt de zeug en alarmeert ze de anderen. Even ontstaat er onrust, maar snel daarna keert de rust terug. De dieren lijken tevreden en voelen zich weer snel op hun gemak.

Consequent werken

Ook de PIC-408 eindbeer draagt volgens Nijhuis bij aan de lage uitval. De pasgeboren biggen ogen fors en de tomen biggen zijn mooi egaal. Gemiddeld krijgt een zeug 14,2 levend geboren biggen per worp en ruim één doodgeboren en mummies. Na de geboorte laat Nijhuis de biggen minimaal 24 uur bij de eigen moeder. Wanneer er meer biggen zijn dan spenen, zondert de varkenshouder een deel van de biggen tijdelijk af om de beschikbare melk zo goed mogelijk te verdelen. Dat doet hij alleen overdag. "s Nachts lig ik in bed", zegt hij nuchter.



Vanaf dag drie voert Nijhuis handmatig kunstmelk bij.

FOTO'S: MICHEL VELDERMAN



PROFIEL

Naam: René (45) en Evelyn (41) Nijhuis.
Plaats: Mander (Ov).
Bedrijf: 520 zeugen, 40 stuks jongvee, 5,5 hectare maisland en 13 hectare grasland. Maatschap Nijhuis realiseert een lage biggensterfte van 7,4% tot spenen. Op jaarbasis produceren de Topigs-50 zeugen 32 afgeleverde biggen per zeug. Het aantal levend geboren biggen is 14,2 per worp en gespeend 13,2 per worp. Het streven van de maatschap is een kwaliteitsbig te leveren waar de vleesvarkenshouder om vraagt.



Tijdens de avondronde laat hij alle biggen weer bij de zeug.

Nijhuis werkt met pleegzeugen. Hiervoor gebruikt hij 2e en 3e worps zeugen. Bij het volleggen van de kraamafdeling laat hij twee tot drie kraamhokken leeg om straks de pleegzeugen in te leggen.

24 uur na de geboorte haalt hij de bovettallige biggen weg bij de moeder. Hierbij is het uitgangspunt om zo weinig mogelijk biggen te mengen. Doordat de tomen uniform zijn, gaat dat makkelijk. De varkenshouder haalt altijd de zwaarste biggen weg om die bij de pleegzeug te leggen. Maar niet meer dan noodzakelijk is.

René Nijhuis selecteert biggen om bij een pleegzeug te leggen. Minimaal 24 uur na de geboorte haalt hij de grootste biggen weg.

Hij probeert zoveel mogelijk de biggen bij de eigen moeder groot te brengen.

Gezonde dieren

Daarom voert Nijhuis vanaf de derde dag kunstmelk bij in bigkommen. Hij maakt de melk handmatig aan en verdeelt die met een gieter over de hokken. Op deze manier kunnen alle biggen bij de zeug blijven. Na 10 dagen schakelt hij over op een vloeibare prestarter en een paar dagen voor het spenen krijgen de biggen droog voer om de overgang na spenen zo goed mogelijk te laten verlopen.

De biggen gaan op een gewicht van ruim 23 kilo naar drie vaste Nederlandse vleesvarkenshouders. Die willen dat hij de biggen ent tegen Circo en Mycoplasma. Nijhuis ent zijn zeugen tegen PRRS, Griep, Parvo, Vlekziekte en Coli. De entingen in combinatie met de lage varkensdichtheid zorgen er volgens Nijhuis voor dat de infectiedruk laag is op het bedrijf. "Dat is één van de redenen van de lage biggensterfte", aldus Nijhuis.

Maatschap Nijhuis weet een lage biggensterfte te realiseren zonder spectacu-



lair kunst- en vliegwerk. De maten werken met een weekstelsel. Repeterende werkzaamheden als spenen, insemineren en werpen vinden op vaste dagen op vaste tijdstippen plaats. Rust, reinheid en regelmaat vormen de onuitgesproken kern van de bedrijfsvoering. Aan het gedrag van de dieren is af te leiden dat ze zich prettig voelen en geen chronische stress ervaren. In combinatie met de juiste genetische aanleg vormt dat een solide basis voor een lage biggensterfte.

Erik Ordeman.



De dragende zeugen reageren amper op onze aanwezigheid.